

Virserums hembygdsblad 4/19

En bortglömd Virserumsfotograf

Tord Jonsson, bördig från Björnöström men senare bosatt i Nyköping, gick bort förra året. Han var en aktiv hembygdsforskare och tillbringade åtskilliga timmar i landsarkivet i Vadstena och andra arkiv. Hans omfattande arkiv har nu överlämnats till Virserums hembygdsförening och håller på att uppordnas. Ett av Tord Jonssons intressen var gamla Virserumsfotografier, både sådana som hade sin verksamhet i Virserum och sådana som besökte Virserum och då under någon dag ställde upp sin kamera för den eller de som ville bli fotograferade.

Bland de fotografier som han har uppmärksammat finns även Edvin Lind. Han föddes 1891 i Stora Ånhult som äldste son till skräddare O. E. Lind och hans hustru Maria. Edvin Lind började fotografera under sin studietid vid Mariannelunds praktiska skola. Han var senare bosatt i Växjö där han avled 1976.

Av hans fotoverksamhet finns ca 200 glasplåtar kända. Det är dock oklart var dessa finns idag. Däremot finns kopior av fotografierna i viss utsträckning bevarade i Tord Jonssons arkiv. Flertalet foton är från Virserum och Stenbergas socknar. Några fotografier kan dateras säkert till somrarna 1912 och 1914. Det är troligt att de andra fotografierna är från samma tidsperiod. Ingen av Edvin Linds kameror finns bevarade.

Dansbanan i Mosstorp. Foto av Edvin Lind.

Luftbevakningstornet i Tönshult

Andra världskriget märktes också i Virserum. Man började förbereda sig för att också Sverige kunde bli indraget. Ett minnesmärke som fortfarande finns kvar är luftbevakningstornet i Tönshult. Det uppfördes 1942 genom civilförsvarets försorg för skogsluftskyddets räkning. Det uppfördes flera liknande torn i Kalmar län men tornet i Tönshult är det enda som fortfarande står kvar.

Utsikt från tornet i Tönshult en molnig dag på 1970-talet.

Efter kriget användes tornet för fredsbrandbevakning och var bemannat fram till 1961, då det avvecklades. Därefter övertogs bevakningen av frivilliga flygklubben i Kalmar på inrådan av Civilförsvarsförbundet. I dagsläget är det dock något oklart vem som egentligen äger tornet och som därmed också är ansvarig för dess underhåll.

Det var ingen slump att tornet hamnade i Tönshult. Området är det högst belägna i socknen – 252 meter över havet – vartill kommer tornets höjd på 17 meter. Från tornets topp har man alltså en strålande utsikt. En solig och molnfri dag sägs det att man kan fem kyrktorn i skilda väderstreck (Lemnhult, Skirö, Fagerhult, Ökna och Stenberg). Huruvida även kyrktornet i Virserum kan beskådas från tornet framgår inte av de muntliga källorna.

Tornets järnkonstruktion är intakt, om än rostigt, medan däremot är träplankorna på avsatserna och i tornets topp murkna, varför de i dagsläget knappast lämpar sig för att beträdas.

Skyddsrummet på Mejerigatan

Ett annat minne från kriget är det skyddsrum som uppfördes på 40-talet på baksidan av det gamla polishuset. På bilden nedan syns den låga byggnad som var den synliga delen av skyddsrummet.

När Virserums blev köping 1956 diskuterades byggandet av ett nytt ståtligt kommunalkontor. Den kommunala förvaltningen var vid den här tiden bl.a. inrymd i gamla Länsmansgården som inte ansågs tillräckligt representativ för den nya köpingen. Ett av de alternativ som diskuterades var att bygga det nya kommunalkontoret ovanpå skyddsrummet. Härigenom skulle viss kostnad kunna inbesparas. Nu blev det inte så. Istället revs den gamla polisstationen 1961 för att lämna plats åt en ny poststation Troligen försvann skyddsrummet samtidigt.

Krigets närvaro märktes också på föreningsverksamheten. Virserums hemvärn bildades den 18 augusti 1940. Då hade hemvärnsmännen ingen utrustning utan fick använda sina egna kläder. Lottakåren bildades också 1940 med fru Kerstin Gustring – maka till landsfiskalen – som dess första lottachef. En annan aktiv lotta var tandläkaren Lizzie Thorén som då drev en privatpraktik i Virserum (flyttade senare till Göteborg).

Andra försvarsföreningar var Virserums Landstormsförening och Virserums Civilförsvarsförening, båda bildades 1940, och Virserums pistolskytteklubb (bildad 1945). Under 1940-talet startade också Virserums befälsutbildningsförening, där redaktör Rune Petersson var aktiv och bl.a. ansvarade för viss utbildning.

Det kan också nämnas att redan 1929 bildades en Virserumsavdelning av Svenska Freds- och skiljedomsföreningen med Arvid Jonsson som ordförande. Vid bildandet höll handelsföreståndare O G Andersson (senare Axemo) ett fredsföredrag.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.